

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Κείμενο

[Ο ελεύθερος χρόνος στην εποχή μας]

Αν κοιτάξουμε προς το παρελθόν, δε θα βρούμε καμιά άλλη γενιά, η οποία να διέθετε τόσο πολύ χρόνο, να κατείχε τόσα υλικά μέσα και να είχε τόση μόρφωση όσο η σημερινή. Έχουμε ήδη εγκαταλείψει τη λεγόμενη κοινωνία της εργασίας, στην οποία ζούσαμε για να δουλεύουμε, και βιώνουμε μια πολυσύνθετη κοινωνική πραγματικότητα, στην οποία δουλεύουμε για να ζούμε. Ο τρόπος με τον οποίο οργανώνουμε και **διευθετούμε τον ελεύθερο χρόνο** στην εποχή μας αποκτά **πρωταρχική σημασία** και **εμφανίζεται** εξίσου σημαντικός με τον τρόπο με τον οποίο οργανώνεται και κατανέμεται ο **χρόνος εργασίας** στον επαγγελματικό τομέα. Η ραγδαία αύξηση του ελεύθερου χρόνου σε σχέση με το παρελθόν θέτει το πρόβλημα της κατάλληλης διαχείρισής του.

Το πρόβλημα της διαχείρισης του ελεύθερου χρόνου σήμερα δεν αφορά μόνο στους ενήλικους, αλλά και στους έφηβους. Η νέα γενιά, συχνά, διακατέχεται από αισθήματα απομόνωσης και ανίας και γενικότερα από αρνητικά συναισθήματα, τα οποία σε πολλές περιπτώσεις μετατρέπονται σε επιθετικότητα, χρήση βίας ή αδιαφορία. Οι μαθητές, ήδη από την παιδική ηλικία, περνούν πολλές ώρες της ημέρας μπροστά σε μια οθόνη και βιώνουν μέσω των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και κοινωνικής δικτύωσης τη ζωή από «δεύτερο χέρι», ενώ ταυτόχρονα μέσα από τον καταγισμό της διαφήμισης οδηγούνται στην εμπορευματοποίηση του ελεύθερου χρόνου και σταδιακά εθίζονται στην επιδίωξη της ευτυχίας, κυρίως μέσα από την κατανάλωση υλικών αγαθών. Οι σύγχρονες αναπτυγμένες κοινωνίες φαίνεται να οδηγούν τα παιδιά της «ενημερίας» σε ένα μέλλον με πολύ ελεύθερο χρόνο, λιγότερο χρόνο εργασίας και ακόμη λιγότερη διάθεση κοινωνικής προσφοράς και συλλογικής δράσης.

Όμως, οι στάσεις και οι συμπεριφορές που αναπτύσσονται σε σχέση με τον ελεύθερο χρόνο κατά τη διάρκεια της παιδικής και εφηβικής ηλικίας είναι καθοριστικής σημασίας, δεδομένου ότι παγιώνονται¹ και αναπαράγονται σε όλη την υπόλοιπη ζωή του ανθρώπου. Από κοινωνιολογικές έρευνες προκύπτει ότι το 90% των δραστηριοτήτων του

ελεύθερου χρόνου διαμορφώνεται και σταθεροποιείται μέχρι την ηλικία των 19 χρόνων. Φυσικά, το προσωπικό στυλ ελεύθερου χρόνου επηρεάζεται και διαμορφώνεται από την οικογένεια, τους φίλους και τους γνωστούς, από το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον, από το ίδιο το άτομο και τις κοινωνικοοικονομικές, μορφωτικές «προδιαγραφές» του, αλλά ως έναν βαθμό και από το σχολείο, που αποτελεί έναν σημαντικό παράγοντα της δευτερογενούς κοινωνικοποίησης του παιδιού.

Ο ελεύθερος χρόνος στο σημερινό σχολείο αντισταθμίζει την ένταση και τα προβλήματα που προκύπτουν από τη διδασκαλία, εξισορροπεί καταπιεσμένες ανάγκες και κινητικούς περιορισμούς και ξεκουράζει τους μαθητές από τον φόρτο της διδασκαλίας. Με αυτήν την έννοια, ο ελεύθερος χρόνος στο σχολείο θεωρείται πολύτιμος και απαραίτητος για την ισόρροπη ανάπτυξη του μαθητή, αν και θεωρείται συχνά ανεπαρκής. Σε κάθε περίπτωση πάντως δε συνδέεται με τη σχολική εργασία, με αποτέλεσμα ο ελεύθερος χρόνος και η διδασκαλία να αποτελούν δύο αντίθετες περιστάσεις της σχολικής ζωής, που λειτουργούν ως ξεχωριστές νησίδες, αποκομμένες μεταξύ τους. Πολλές φορές, όμως, το σχολείο αδυνατεί να σχεδιάσει και να αξιοποιήσει επαρκώς περιστάσεις ελεύθερου χρόνου και να τις συνδέσει με τη μάθηση και την ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητας του μαθητή. Επιπρόσθετα, επιβαρύνει και τον εξωσχολικό ελεύθερο χρόνο του μαθητή, αφού από το σχολείο του ανατίθενται υποχρεώσεις και σχολικές εργασίες, συχνά υπερβολικά απαιτητικές σε κόπο και χρόνο, πολλές από τις οποίες θα ήταν προτιμότερο και πιο ευχάριστο για τους μαθητές να καλύπτονται στη διάρκεια του σχολικού προγράμματος, ώστε να έχουν στη διάθεσή τους περισσότερο ελεύθερο χρόνο.

N. Χανιωτάκης - Ι. Θωίδης. (2002). «Διαθεματικές δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου στο Ολοήμερο Σχολείο», *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, 6, 241-245 (διασκευή).

¹παγιώνω: σταθεροποιώ

ΘΕΜΑΤΑ

A1. (Μονάδες 15)

A1. Από ποιους παράγοντες, σύμφωνα με το κείμενο, επηρεάζεται και διαμορφώνεται ο ελεύθερος χρόνος κατά την παιδική και εφηβική ηλικία; (60-80 λέξεις).

(μονάδες 15)

A2. (Μονάδες 10)

A2. Ποια είναι τα δομικά στοιχεία της δεύτερης παραγράφου (Το πρόβλημα..... δράσης) του κειμένου;

(μονάδες 10)

B1. (Μονάδες 10)

B1. Να δημιουργήσετε μία παράγραφο 60-80 λέξεων, στην οποία να χρησιμοποιήσετε τις λέξεις/φράσεις του κειμένου με έντονη γραφή: **διευθετούμε, ελεύθερο χρόνο, πρωταρχική σημασία, εμφανίζεται, χρόνος εργασίας.**

(μονάδες 10)

B2. (Μονάδες 15)

B2. α. Να δώσετε έναν δικό σας τίτλο στο κείμενο.

(μονάδες 10)

B2.β. Να προσδιορίσετε αν ο τίτλος που δώσατε στο κείμενο είναι κυριολεκτικός/ δηλωτικός ή μεταφορικός/ συνυποδηλωτικός.

(μονάδες 5)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Η σχέση που έχουν οι νέοι με τον ελεύθερο χρόνο κατά τη διάρκεια της παιδικής και εφηβικής ηλικίας είναι καθοριστική και για το μέλλον τους ως ενήλικες. Ειδικότερα, το οικογενειακό και το κοινωνικό περιβάλλον, άμεσο ή ευρύτερο όπως οι φίλοι και οι γνωστοί, ακόμα και το ίδιο το άτομο και οι προοπτικές εξέλιξής του επηρεάζουν και διαμορφώνουν τον ελεύθερο χρόνο τους. Σημαντικό ρόλο - ως ένα βαθμό - διαδραματίζει και το σχολείο, ως παράγοντας κοινωνικοποίησης του παιδιού.

A2.Θεματική περίοδος: «Το πρόβλημα ... στους εφήβους»

Λεπτομέρειες: «Η νέα γενιά ... δράσης»

Κατακλείδα: Δεν έχει

B1. Ο ελεύθερος χρόνος έχει πρωταρχική σημασία για τον άνθρωπο που ζει μέσα στα κοινωνικά πλαίσια και εμφανίζεται ως αναγκαιότητα ειδικά στη σύγχρονη εποχή. Πιο συγκεκριμένα, δίνει τη δυνατότητα στα άτομα να είναι δημιουργικά, όταν εκείνα είναι σε θέση να καλλιεργήσουν τις ιδιαίτερες κλίσεις τους ενώ ταυτόχρονα κατευνάζει το άγχος και την ένταση της καθημερινότητας. Επιπλέον η δημιουργική αξιοποίηση του, δίνει τη δυνατότητα στον άνθρωπο να δημιουργήσει ουσιαστικές σχέσεις με τους γύρω του. Γι' αυτό χρειάζεται να **διευθετούμε** με τον καλύτερο τρόπο το **χρόνο εργασίας** για να επωφεληθούμε από τις ευεργετικές συνέπειες του ελεύθερου χρόνου.

B2. α. «Η σχέση των νέων με τον ελεύθερο χρόνο».

B2.β. Μεταφορικός / συνυποδηλωτικός